

LAUSUNTO

9.9.2015

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö 197149, 22:00/2015

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI MAATALOUSTUOTTEIDEN MARKKINAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA TUOTTAJAORGANISAATIO)

Kauppamyllöjen Yhdistys r.y. kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto esitykseen markkinajärjestelystä annettuun lakiin tehtävistä muutoksista koskien tuottajaorganisaatioita.

Viljan hankintalogistiikka toimii jo nyt tehokkaasti

Kauppamyllö-yhdistys haluaa lausua, että se ei näe eikä ennakoi tarvetta vilja-alan tuottajaorganisaatioiden perustamiselle Suomessa säädösehdotuksessa mainittujen viljelykasvien osalta. Viljakasvien hankinta on meillä logistisesti organisoitunut erittäin tehokkaasti, sekä kuljetusten että varastoinnin osalta, huomioiden myös Suomessa kansainvälisesti katsoen erityisen runsas maatilojen varastokapasiteetti. Tuottajaorganisaatioiden perustamisen ja hyväksymisen edellytyksenä oleva ”merkittävä tehokkuuden parantuminen” ei nähdäksemme ainakaan viljaketjussa näytä mahdolliselta toteutua. Sekä viljaa ostava teollisuus, viljakauppa sekä viljan myyjät hakevat tehokkainta ja edullisinta toimintatapaa jatkuvasti osana normaalia liiketoimintaansa.

Kysyntä- ja tarjonta määräävät hinnan

Myöskään EU-asetuksen 171 artiklan mahdollistama hintasopimusneuvottelumahdollisuus ei näkemyksemme mukaan tuo mitään uutta käytännön hankintatilanteeseen ja hinnan määräytymiseen. Viljan hinta määräytyy pääosin kansainvälisillä markkinoilla, vaihdellen tietyissä rajoissa kotimaan tai tietyn alueen tarjonta- ja kysyntätilanteen mukaan. Myös laatuoseikat vaikuttavat osaltaan viljamarkkinaan ajallisesti ja paikallisesti. Myös mahdolliset tuottajaorganisaatioiden kautta organisoidut hintaneuvottelut käytäisiin näiden hintaelementtien pohjalta. Tuottajaorganisaatiot voisivat jäykistää markkinoiden toimintaa verrattuna nykyiseen ja pahimmillaan vaarantaa joustavuuden ketjussa.

Teollisuuden toiminnan ja työpaikkojen edellytyksenä oikea viljan hintataso

Viljan raaka-ainehinta teollisuudelle ei voi poiketa vapaasta markkinatasosta, koska se johtaisi tuonnin lisääntymiseen jalostettujen viljatuotteiden osalta, ja näin ollen kotimaisen teollisuuden kilpailukyvyn menetykseen. Tällä olisi välittömästi isot seurannaisvaikutukset työpaikoissa, ja lopulta koko kotimaisen viljaketjun kilpailukyky heikkenisi olennaisesti. Tämä näkökulma on tuotu esiin myös Elintarviketeollisuusliiton (ETL)

lausunnossa, johon Kauppamylläjien Yhdistys ry haluaa myös kokonaisuudessaan viitata. Vaihtoehtoisesti teollisuus voisi joutua lisäämään raaka-viljan tuontia, mikä toisaalla johtaisi lisääntyneeseen viljan vientitarpeeseen. Saman viljan ristiin tuonti ja vienti ei ole kenellekään edullista.

Todellinen viljamarkkina soveltamisen pohjaksi

Epätietoisuutta herättää erityisesti 15 %:n markkinaosuusrajan tulkinta. Oletamme ja edellytämme että esim. luomuvilja tulkitaan olevan oma relevantti markkinansa, ja siten 15% osuus ja raja markkinasta lasketaan nimenomaan luomukauran määrästä eikä koko kauramäärästä. Tämän periaate pitäisi selvästi ilmetä säädöksestä. Mielestämme myös markkinoille tuleva kaupallinen vilja on oma markkinansa, ja siten kotoinen rehukäyttö ja tilojen välinen viljakauppa sekä siemenvilja tulee rajata pois markkinaosuuksia laskettaessa.

Yleisesti toteamme että vaikka 15 %:n osuus ei tunnu isolta saattaisi se alueellisesti katsottuna vastata jo käytännössä liki sataa prosenttia kun otetaan huomioon Suomen pitkät etäisyydet ja viljakaupan luonne ja kustannusrakenne. Siten paikallinen ja alueellinen hankinta-alue (esim. Pohjois-Suomi) pitäisi huomioida omana markkinanaan. (Perustelutekstissä on myös tekninen virhe sivulla 14 kun 15 %:n rajasta puhuttaessa mainitaan koko ko. viljakasvin 100 %:n tuotantomäärä Suomessa.)

Säädösympäristön selkeys tärkeää

Haluamme lopuksi vielä korostaa kilpailukentän ja säädösten tulkinnan ennakoitavuuden merkitystä. Pahimmillaan vaikeasti tulkittavat säädökset vievät pois kannusteen kehittää useita jo nykyisinkin toimivia teollisuuden ja tuottajien yhteistyömuotoja ja mm. lukuisia yhteisiä kehitysprojekteja.

Kilpailun toimivuutta koskevia ohjeita on hyvin monissa säädöksissä jo nyt, ja kuten perustelutekstissä ilmenee vaikuttavia säädöksiä jää myös tuottajaorganisaatioita koskien uuden erityislainsäädännön ulkopuolelle. Tilanne jää monilta osin alan toimijoille varsin epäselväksi ja vaikeasti ennustettavaksi, ja mielestämme uusi ehdotettu lainsäädäntö voi vaikeuttaa tilannetta (kts. myös ETL:nn lausunto.) Mahdollisten tuottajaorganisaatioiden juridinen asema, mm. viljakaupan vastuukysymyksineen, näyttäisi myös jäävän hyvin epäselväksi.

Kunnioitavasti

KAUPPAMYLLYJEN YHDISTYS R.Y.

Pekka Heikkilä
yhdistyksen asiamies, Elintarviketeollisuusliitto ry